

ZDROJE INFORMÁCIÍ:

Sebavedomie podnikateľov rastie

Ľudmila Lipianska, Profit,

15.02.2003

Na podporu o 350 miliónov menej, nádejou sú štrukturálne fondy

Kdeže lanské snehy sú, povzdychol si ne jeden podnikateľ pri správe, že Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania už nebude mať tohto roku k dispozícii na podporné programy a vzdelávacie aktivity miliardu, ale len zhruba 650 miliónov korún. Na druhej strane by to mohlo aj znamenať, že podnikateľská sféra stojí pevnejšie na vlastných nohách. Pravda je, ako vždy, kdesi uprostred. Peňazí na rozvoj podnikania nikdy nebude dosť, no oficiálne štatistiky v posledných troch rokoch ukazujú, že vývoj podnikateľského prostredia na Slovensku je pozitívny.

Vlani pôsobilo v SR okolo 330-tisíc malých a stredných podnikov, z toho 60-tisíc právnických osôb. Ich podiel na hrubom domácom produkte bol 60 percent a na zamestnanosti 59,6 percenta.

"Sebavedomie podnikateľskej sféry skutočne rastie," potvrdzuje generálny riaditeľ Národnej agentúry pre rozvoj malého a stredného podnikania Juraj Majtán. Táto inštitúcia veľmi podrobne mapuje situáciu v tomto sektore niekoľko rokov. Výsledkom býva Správa o stave malého a stredného podnikania a jeho podpore v SR, ktorú prerokúva vláda a ktorá obsahuje tiež celý rad návrhov, ako zlepšiť podnikateľské prostredie a zvýšiť dynamiku rozvoja celého sektora.

"Dnes sa už spoločnosti nezdráhajú zverejňovať kladné výsledky svojho hospodárenia ako v nedávnej minulosti. Hoci legislatívny proces u nás ešte nie je na takej výške ako v Európskej únii, pozitívny vplyv všetkých legislatívnych úprav sa odrazil aj na kapitálovej sile podnikov," tvrdí J. Majtán. Faktom však zostáva, že čoraz viac podnikateľov v regiónoch, predovšetkým majiteľov malých firiem, sa na agentúru obracia predovšetkým so žiadosťou o finančnú pomoc. Podmienky sú v tomto prípade totiž stále mäkkšie ako v komerčných bankách.

Finančný program

Vlani mala Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania k dispozícii 511 miliónov korún z programu PHARE, 357 miliónov zo štátneho rozpočtu a 116 miliónov z ostatných zdrojov.

Podnikatelia majú, ako aj po iné roky, záujem o Podporný úverový program, ktorý umožňuje prístup k investičnému a prevádzkovému kapitálu formou výhodného strednodobého úveru. Tento finančný program je určený malým a stredným podnikateľom zamestnávajúcim do 250 pracovníkov v oblasti výroby, remesiel, služieb a aktívneho cestovného ruchu. Maximálna výška úveru je pomerne vysoká - až desať miliónov korún, pričom ho možno splácať osem rokov. Iste, pre stredný podnik s veľkým počtom zamestnancov to nebude žiadna závažná suma, ale vo väčšine prípadov to môže byť finančná injekcia na realizáciu podnikateľského zámeru napríklad s tovarovým vstupom na zahraničné trhy.

Od roku 1994 poskytla agentúra v Podpornom úverovom programe 1 159 úverov v objeme 3,787 miliardy korún (z toho polovicu podnikatelia už splatili). Najviac finančných prostriedkov smerovalo do odvetvia služieb, výroby kovov a plastov, ako aj do potravinárstva. Len vlani dosiahla výška úverov 166,5 milióna korún, z toho 38 miliónov korún získalo desať podnikateľských subjektov v Trenčianskom kraji a vyše 24 miliónov išlo do Žilinského kraja.

Záujem o mikropôžičky

Hoci sa istý čas hovorilo, že malí podnikatelia strácajú záujem o mikropôžičky a uprednostňujú spotrebné úvery, ktoré si vybavujú rýchlejšie, prax je iná. Záujem o ne stále je, takže do pätnástich regionálnych podnikateľských a informačných centier, ktoré sa mikropôžičkovým programom na Slovensku zaoberajú, prišlo vlani 368 malých podnikateľov, ktorí zamestnávajú najviac 20 pracovníkov. Výška poskytnutých mikropôžičiek dosiahla vlani 95 miliónov korún.

Mikropôžičku možno použiť na nákup hnutelného a nehnuteľného investičného majetku, na rekonštrukciu prevádzkových priestorov alebo nákup potrebných zásob a surovín. Minimálna výška je 50-tisíc korún, maximálna až 800-tisíc. Splátky si môžu podnikatelia rozložiť od šesť mesiacov do troch rokov, možný je aj odklad splátok na pol roka. Podnikatelia si v priemere požičujú necelých 346-tisíc korún.

V reči štatistikov: natalita malých a stredných podnikov je momentálne vyššia ako ich mortalita. Povedané jednoduchšie - ročne sa rodí viac nových ako zaniká starých malých firiem. To by bol potešiteľný fakt, keby to platilo aj pre stredné firmy. Tam je už situácia iná, a aj vplyv na región v prípade konkurzu firmy, ktorá živila 50 - 250 ľudí, je citelnejší.

Tohto roku však životaschopnosť ohrozuje aj enormné zvýšenie cien energií, ktoré môže výrazne skomplikovať život predovšetkým firmám orientujúcim sa na export. Rezervy musia hľadať vo vlastnom hospodárení. Akokoľvek sarkasticky to vyznieva, ak exportujúce slovenské firmy prežijú "skokové" zvýšenie cien, po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie ich už len máločo môže prevapíť.

Mnohým však môže pomôcť z najhoršieho napríklad aj finančná pomoc získaná prostredníctvom Národnej agentúry pre rozvoj malého a stredného podnikania, aj keď tentoraz má na podporu podnikania zhruba o 350 miliónov korún menej.

Nové grantové schémy

Tento rok teda nebude taký štedrý ako vlaňajší. Výrazne sa znížil objem prostriedkov z PHARE - o vyše dvesto miliónov korún. Aj štátny rozpočet privrel kohútik, podnikatelia dostanú z tohto balíka o 157 miliónov menej. Zvýšili sa však iné zdroje, takže agentúra bude napokon disponovať približne 650 miliónmi korún. V budúcnosti sa črtajú aj nové možnosti.

"Intenzívne sa pripravujeme na čerpanie štrukturálnych fondov Európskej únie. Tohtoročnou skúškou budú tri nové grantové schémy. Prvá je zameraná na rozvoj cestovného ruchu. Pôjde o projekty investičné i neinvestičné. Prvé kolo na podávanie žiadostí plánuje agentúra spustiť o niekoľko mesiacov. Ďalšia grantová schéma sa orientuje na rozvoj sektora malých a stredných podnikov prostredníctvom podpory inovácií a technologického rozvoja v Bratislavskom a Trnavskom kraji. Financovaná bude z programu PHARE vo výške 3,5 mil. eur, žiadosti si budú môcť uchádzači podať najskôr v septembri. Tretia schéma - industriálna - má zvýšiť konkurencieschopnosť slovenského priemyslu na medzinárodných trhoch, preto je zameraná na rozvoj a zvýšenie pridanej hodnoty prostredníctvom skvalitnenia ponuky výrobkov a technologických procesov. Prostriedky vyčlenené na túto grantovú schému dosahujú 4,5 mil. eur a prvé kolo podávania žiadostí sa plánuje takisto na jeseň," konkretizuje generálny riaditeľ Národnej agentúry pre rozvoj malého a stredného podnikania Juraj Majtán.

Bude preto dôležité, aby podnikatelia boli vopred dostatočne informovaní a mohli si pripraviť kvalitné projekty. To bude zároveň aj zaťažkavou skúškou centier prvého kontaktu v regiónoch, ktoré vznikli vlani v okresných mestách Bardejov, Brezno, Levoča, Medzilaborce, Michalovce, Poltár, Sabinov, Snina a Veľký Krtíš.

Ďalšie inkubátory

Vlani boli dobudované prvé dva podnikateľské inkubátory na Slovensku. Vytvárajú začínajúcim firmám prijateľnejšie podmienky na podnikanie - je tu dobrá infraštruktúra, prenájom priestorov ich stojí menej, navyše k dispozícii majú komplexné poradenské a vzdelávacie služby, ako je vypracovanie podnikateľských plánov, organizovanie workshopov, sprostredkovanie obchodných kontaktov, informácie o možnostiach zapojenia do štátnych podporných programov a programov Európskej únie.

Martinský inkubátor dokončili na jeseň a v súčasnosti sa do týchto priestorov sťahuje tamojšie Regionálne podnikateľské a informačné centrum, ktoré tak budú mať tunajšie firmy doslova poruke. V podnikateľskom inkubátore a technologickom centre v Banskej Bystrici je momentálne umiestnených 12 firiem.

V tomto roku sa plánuje výstavba ďalších. Známa je už aj výška prostriedkov na výstavbu podnikateľských inkubátorov v Košiciach (250-tis. eur + 10 mil. Sk), Prešove (329-tis. eur+ 13,1 mil. Sk), Spišskej Novej Vsi (325-tis. eur + 2,1 mil. Sk), Rožňave (375-tis. eur) a Bratislave (3,7 mil. Sk).

Elektronický časopis MSP

Volá sa EIC-zine a denne prináša aktuality z Európy významné pre podnikateľské prostredie na Slovensku. Čitateľ má možnosť si po skrótenej slovenskej verzii článku prehliaďnúť aj pôvodný text v angličtine. Momentálne je na stránke <http://e-zine.eic.sk/> archivovaných okolo 350 materiálov. Najväčšiu čítanosť majú články o podpore podnikania v turistike, o možnostiach finančnej podpory od Európskej komisie a kooperačné ponuky.

Národné web sídlo MSP

Aktuálne informácie o malom a strednom podnikaní môže podnikateľ získať na internetovej stránke www.msponline.sk, ktorá sa označuje aj ako Národné web sídlo MSP. Sú tu informácie o podporných programoch, legislatívny servis, kalendár podnikateľa, samozrejme, nechýba e-obchod, elektronické katalógy, objednávky, faktúry, platby, burza ponuky a dopytu.

Slovenské podniky očakávajú v tomto roku rast predaja 22.01.2003

Podľa ankety SOPK väčšina podnikov v SR očakáva v roku 2003 tiež rast svojich ziskov a stagnáciu zamestnanosti a zadlženosti

Väčšina slovenských podnikov očakáva v tomto roku rast svojho predaja. Vyplýva to z výsledkov anonymného anketového prieskumu o očakávaníach podnikov v roku 2003, ktorý piaty krát uskutočnila Slovenská obchodná a priemyselná komora (SOPK). Rastové očakávania má v tomto roku 51,3 % z opýtaných, keď v minuloročnom prieskume kladne odpovedalo 61,1 % podnikov. Počet respondentov, ktorí očakávajú stagnáciu klesol na 27,6 %, pričom sa zvýšil podiel podnikov, ktoré v budúcom roku očakávajú pokles predaja na 21 %.

Zo sektorového členenia takmer polovica podnikov, ktoré očakávajú rast predaja pôsobí v oblasti priemyslu a stavebníctva. Zvýšenie predaja očakáva 41 % stredných podnikov a 38,5 % malých firiem. Až dve tretiny podnikov, ktoré očakávajú rast predaja v tomto roku vlastní domáci kapitál.

Pri prognóze ziskov sú očakávania podobné. Rast prevádzkového hospodárskeho výsledku očakáva vyše polovica opýtaných, čo je mierny nárast oproti predchádzajúcemu roku. Pokles očakáva 18,4 % opýtaných podnikov a 30 % predpokladá stagnáciu prevádzkového hospodárskeho výsledku. Očakávania čistého hospodárskeho výsledku sú však pesimistickejšie. Zo slovenských podnikov predpokladá 42 % zvýšenie svojho čistého zisku, pokles predpokladá až 30 % opýtaných a stagnáciu prognózuje viac ako štvrtina firiem. Rast čistého zisku očakávajú predovšetkým podniky pôsobiace v priemyselnej výrobe, pričom v stavebníctve očakáva rast zisku po zdanení tretina firiem a dve tretiny rátajú s poklesom. Najoptimistickejšie sú v očakávaniach malé podniky, kde vyše 42 % očakáva rast čistého zisku v tomto roku.

V oblasti zamestnanosti predpokladá rast počtu zamestnaných len 19,7 % respondentov, čo je oproti minulému prieskumu pokles o takmer 10 percentuálnych bodov. Zníženie zamestnanosti očakáva 26,3 % opýtaných firiem a stagnáciu predpokladá polovica podnikov. Z priemyselných podnikov počítajú so znižovaním stavov zamestnancov až 40 %. Naopak v oblasti služieb očakáva takmer 27 % opýtaných rast zamestnanosti.

V oblasti zadlženosti podnikov prevláda pozitívnejšia nálada ako minulý rok, keď rast dlhov očakáva 9,2 % firiem a pokles až 33 % podnikov. Vyše 50 % respondentov predpokladá v tomto roku rovnakú mieru zadlženia ako v roku 2002. V poradí rizík, ktoré budú tento rok najviac ovplyvňovať činnosť podnikov sa na prvé miesto dostal rast cien vstupov, ktoré za najnebezpečnejšie označilo 61,8 % podnikov. Ďalšími najohrozujúcejšími faktormi sú pre podniky zníženie domáceho dopytu, klientelizmus, výkyvy výmenného kurzu, zníženie zahraničného dopytu a vysoká finančná zaťaženosť podnikov.

Na prieskume sa zúčastnilo 81 firiem, z čoho bolo 34 % malých podnikov, polovica bola strednej veľkosti a takmer 15 % tvorili veľké podniky. Z hľadiska právnej formy bolo najviac opýtaných spoločností s ručením obmedzeným, druhé najpočetnejšie boli zastúpené akciové spoločnosti a zvyšok tvorili spoločnosti s inou právnou formou. Medzi odvetviami najväčší podiel predstavovali podniky z oblasti priemyslu a stavebníctva, druhú najpočetnejšiu skupinu tvoril sektor služieb a významnú časť získal aj veľkoobchod.

Zdroj: Profit